

**ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ ОЧИМА
ДІТЕЙ(КОГО ТИ ВВАЖАЄШ
ВЕЛИКИМ УКРАЇНЦЕМ?)**

ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ ОЧИМА ДІТЕЙ (КОГО ТИ ВВАЖАЄШ ВЕЛИКИМ УКРАЇНЦЕМ?)

Цілі проекту

1. Привернути увагу учнів до історії рідної країни через ознайомлення їх з найвідомішими чи забутими достойниками рідної землі.
2. Поглибити їхні знання з персоніфікованої історії Батьківщини.
3. Визначити історичні пріоритети школярів, що сприятиме удосконаленню навчально-виховного процесу, його оптимізації та підвищенню його ефективності.
4. Підвести їх до розуміння тривалості та глибоко ідентифікованої історичності тих процесів, які активно відбуваються на сучасному етапі історичного поступу демократичної України.
5. Допомогти учням у визначенні власних історичних пріоритетів.
6. Залучити їх до вивчення історії рідного краю.
7. Урізноманітнити шкільний процес національно-патріотичного виховання.

Учасники проекту: *учні 7—11 класів, що вивчають історію України.*

Питання для підготовчої бесіди

1. Що означає для тебе поняття «великий українець»?
2. Основні штрихи історичного портрету великого українця.
3. Що має зробити сьогодні громадянин України для своєї держави, народу, щоб його віднесли до когорти «великих»?
4. Суперечлива історична особистість. Чи можна вважати її «великою»?
5. Чи може бути українець, який усе життя прожив за кордоном (з тих чи інших причин), вважатися великим українцем?
6. Чи може вважатися «великим українцем» людина, яка для громадян західного регіону України є безперечно великою, а для жителів східного та південного — ні (і навпаки)?
7. Чи кожна самодостатня нація дає світові великих людей?
8. Співвідношення людської й національної величі.

Основний зміст (етапи) роботи

- I. Підготовчий етап** (роз'яснення учням суті проекту).
- II.** Підбір та систематизація матеріалу авторами проектів (учнями).
- III.** Консультації з учителем.
- IV.** Оформлення проектів.
- V.** Демонстрація проектів.
- VI.** Голосування (вибір учнями великих українців із числа представлених у проектах).
- VII.** Підбиття підсумків.
- VIII.** Оголошення результатів проекту.

Форми реалізації проекту

1. Конкурсна виставка учнівських проектів по класних паралелях.
2. Науково-практична конференція за участю учнів 10 та 11 класів.
3. Уроки-диспути в 9—11 класах.
4. Захист проектів учнями на загальношкільних читаннях.
5. Бесіди-диспути, що проводяться старшокласниками у класах молодшої та середньої ланок школи.

Конкурсна виставка учнівських проектів

Організація виставки

1. Підготовка учнями власних проектів (довільний вибір кожним учнем особистості, яку він хотів би бачити у списку великих українців).
2. Створення журі конкурсу з учнів різних паралелей та вчителів історії, права, географії, біології, фізики, хімії та деяких інших предметів (за необхідності).
3. Ознайомлення з учнівськими проектами членів журі (учнів — з усіма проектами, вчителів-предметників — з профільними).
4. Оцінювання проектів членами журі — учнями та вчителями окремо (за дванадцяти-бальною системою).
5. Ознайомлення учнів з оцінками вчителів, а вчителів — з оцінками учнів.
6. Обговорення оцінок, що не збігаються (виставлення остаточних оцінок).
7. Підбиття результатів конкурсу.

Науково-практична конференція

I. Підготовчий етап

1. Обговорення та визначення тематики учнівських доповідей.
2. Робота учнів над проектами.
3. Консультації вчителя.
4. Оформлення проектів.

II. Проведення науково-практичної конференції

1. Презентація та обґрунтування учнями своїх проектів.
2. Обговорення проектів. Проведення дискусій.
3. Підбиття вчителем та учнями-учасниками підсумків конференції.

III. Підбиття підсумків, аналіз та узагальнення роботи учнів.

IV. Випуск шкільного інформаційного бюлетеня, присвяченого результатам та підсумку роботи конференції.

Уроки-диспути в 9—11 класах

Структура уроку-диспуту

I. Підготовка вчителя до уроку

1. Визначення мети і завдань.
2. Підбір учнівських проектів, які найбільше підходять для проведення дискусій та диспутів і викликають інтерес учнів своєю суперечливістю та неоднозначністю.

3. Підбір наочного матеріалу.

II. Хід уроку

1. Вступне слово вчителя.
 2. Виступи учнів зі своїми проектами, що пробуджують суперечливі почуття в їхніх однокласників.
 3. Обговорення за методом «Твердження — анти твердження» та ін.
 4. Підбиття підсумків дискусій учителем та учнями.
- III. Аналіз та узагальнення вчителем результатів уроку.

Захист учнями проектів на загальношкільних читаннях

Основні елементи організації захисту учнівських проектів

I. Підготовка до захисту

1. Повторне опрацювання учнем проекту.
2. Робота в бібліотеці з метою розширення знань з теми.
3. Складання учнем основних тез виступу.

II. Учасники: учні старших класів та вчителі суспільно-гуманітарних дисциплін.

III. Проведення загальношкільних читань

1. Вступне слово вчителя.
2. Виступи учнів зі своїми проектами.
3. Обговорення виступів учнями та вчителями.

IV. Підбиття підсумків у виступах:

- вчителів історії та права;
- вчителів інших суспільно-гуманітарних дисциплін;
- учнів-учасників (доповідачів) шкільних читань;
- вчителя-керівника.

V. Узагальнення результатів читань у шкільному бюлетені.

Проведення бесід-диспутів старшокласниками у 5—7 класах

План роботи

- I. Визначення вчителем тематики бесід.
- II. Підготовка старшокласниками (за бажанням) матеріалів для проведення диспутів.
 1. Пошук, підбір та опрацювання матеріалів з визначеної тематики.
 2. Обговорення опрацьованих учнями матеріалів з учителем-керівником.
 3. Складання учнями за допомогою вчителя індивідуальних планів проведення диспутів.
 4. Проведення старшокласниками диспутів на задану тематику для учнів 5—7 класів.

III. Аналіз та узагальнення проведених учнями диспутів учителем-керівником.

Критерії оцінювання проекту

- I. Обґрунтованість думки.**
- II. Змістовність проекту (насиченість фактами життя і діяльності історичної особи).**
- III. Грамотність (орфографічна та історична).**

IV. Охайність оформлення.

V. Насиченість проекту наочністю (фотодокументами, текстовими документами чи уривками з них).

VI. Знання автором історії (основних періодів, історичних подій і фактів).

VII. Вміння учня розбиратися в історичних процесах, виразниками яких завжди виступають особистості з різних сфер суспільно-політичного життя.

Очікувані результати:

- 1) поглиблення знань учнів з історії України;
- 2) розширення меж пізнавальної діяльності учнів;
- 3) вироблення в учнів уміння характеризувати історичних діячів;
- 4) формування в них навичок критичного оцінювання діяльності видатної особистості;
- 5) вироблення уміння порівнювати особистості;
- 6) вироблення в учнів уміння розглядати діяльність особистості в контексті епохи;
- 7) формування в учнів здатності відокремлювати головне від другорядного.

Етапи узагальнення

I. Оцінювання проектів (за дванадцятибальною шкалою).

II. Обґрунтування виставлених балів (письмово та усно разом з учнями).

III. Аналіз результатів (письмово з наступним ознайомленням учнів із матеріалами аналізу).

IV. Узагальнення результатів (письмово з наступним ознайомленням учнів з матеріалами узагальнень).

V. Оголошення результатів та узагальнень (у формі бюлетеня проекту).